

Sygn. akt: I C 414/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Krystian Szelağ
Protokolant:	Sekretarz sądowy Aleksander Siemieniuk

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2022 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z **powództwa A. C.**

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O.

o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwał organu spółdzielni

I. umarza postępowanie w zakresie roszczenia z punktu VII pozwu;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. nie obciąża powoda kosztami procesu na rzecz pozwanej.

UZASADNIENIE

Powód A. C. wniósł do Sądu Okręgowego w Olsztynie pozew przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. żądając m.in.:

1) unieważnienia uchwały Rady Nadzorczej nr (...) o powołaniu Wiceprezesa Zarządu wraz z unieważnieniem współwystępujących zapisów w Regulaminie RN oraz o nakazanie korekty Regulaminu RN oraz Statutu zgodnie z odnośnymi Wymogami Ustawy i z ogólnie obowiązującymi zasadami.

2) unieważnienia uchwały Rady Nadzorczej - Regulaminu Udostępniania Dokumentów w SM (...) we wskazanym niżej zakresie oraz nakazanie korekty treści Regulaminu zgodnie z podanymi niżej wymogami – wraz z unieważnieniem i nakazaniem korekty współwystępujących zapisów w Statucie.

3) uznania przez Sąd jako sprzeczne z ustawowym obowiązkiem dotychczasowe praktyki i nakazanie zarządowi udostępniania w części strony internetowej SM zamkniętej dla zalogowanych członków wszystkich pełnych dokumentów z katalogu art. 8¹ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych;

4) unieważnienia uchwał zarządu o powołaniu pełnomocnik K. W. we wskazanym niżej zakresie oraz nakazanie odpowiedniej korekty zakresu pełnomocnictwa.

- 5) uznania za sprzeczne z prawem członka SM odmawianie rozpatrzenia wniosków dotyczących działalności spółdzielni i nakazanie organom sm przestrzegania ustawy i statutu w tym zakresie;
- 6) uznania przez Sąd za nieprawidłowe praktyki i nakazanie zarządowi udostępniania członkom SM (...) kompletnych dokumentów – wraz z załącznikami jako integralnych składowych dokumentów, w tym także np. archiwizowanych nagrań walnych zgromadzeń, protokołów posiedzeń prezydium Rady Nadzorczej oraz Komisji Rady Nadzorczej i Rad Osiedli;
- 7) unieważnienia zapisu w §57 ust.12 Statutu w zdaniu pozbawiającym biernego prawa wyborczego z powodu zadłużenia na kwotę wyższą niż 200 zł;
- 8) ewentualnie zażądał, że w razie oddalenia przez Sąd wniosków o unieważnienie którejkolwiek z ww. uchwał wniósł o ich uchylenie – odpowiednio.
- 9) zasądzenia na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania.

(pozew k. 2 -77).

Pismem z dnia 12 stycznia 2021 roku powód zmodyfikował żądanie pozwu, wnosząc:

- 1) unieważnienia uchwały Rady Nadzorczej o powołaniu Wiceprezesa Zarządu od stycznia 2020 wraz z unieważnieniem współwystępujących zapisów w Regulaminie RN oraz o nakazanie korekty Regulaminu RN oraz Statutu zgodnie z odnośnymi Wymogami Ustawy i z ogólnie obowiązującymi zasadami.
- 2) zgłosił nowe konieczne żądanie: „stwierdzenia przez Sąd o nieprawidłowościach prawno-statutowych i realizacyjnych przy powołaniu / wyborze nowego członka zarządu – odpowiednio do materiału dowodowego.
- 3) ponadto wniósł ewentualnie odpowiednio przez Sąd uznanie za nieistniejącą uchwałę o wyborze nowego członka zarządu (lub jej unieważnienie).
- 4) unieważnienia uchwały Rady Nadzorczej - Regulaminu Udostępniania Dokumentów w SM (...) we wskazanym niżej zakresie oraz nakazanie korekty treści Regulaminu zgodnie z podanymi niżej wymogami – wraz z unieważnieniem i nakazaniem korekty współwystępujących zapisów w Statucie, a także uznania przez Sąd za nieprawidłowe praktyki i nakazanie zarządowi udostępniania członkom SM (...) kompletnych dokumentów – wraz z załącznikami jako integralnych składowych dokumentów, w tym także np. archiwizowanych nagrań walnych zgromadzeń, protokołów posiedzeń prezydium Rady Nadzorczej oraz Komisji Rady Nadzorczej i Rad Osiedli.
- 5) zgłosił nowe konieczne żądanie:” o stwierdzenie przez Sąd wieloletnich rażących nieprawidłowościach wykonawczych odnośnie udostępniania członkom dokumentów w SM (...) odnośnie wielokrotnie zmienianych udokumentowanym lub ustnym Wymogów wobec niezmiennych zapisów ustaw spółdzielczych od 2007 roku poczynając.
- 6) zgłosił nowe konieczne żądanie:” o stwierdzenie przez Sąd o nieprawidłowościach prawno-statutowych w zapisach regulaminu udostępniania dokumentów oraz jego zmiennej doraźnie realizacji – odpowiednio do wskazanych w pozwie oraz wykazanych w postępowaniu.
- 7) wniósł nadto o nakazanie przez Sąd udostępniania faktur także do wglądu i do samodzielnego kopiowania, zamiast nieraz wymyślanego doraźnie i praktykowanego ograniczenia tylko do kopii.
- 8) wniósł o unieważnienie wskazanego w pozwie zapisu z §2 u.1 p.2) do p.5) z nakazem udostępniania posiadanych dokumentów bezterminowo co do okresu ich wytworzenia, poza tymi które według ogólnie obowiązujących wymogów nie są archiwizowane.

- 9) wniósł o nakazanie usunięcia wyrazu „ odpisów „ z ww. § 2 u. 3 oraz 4 Regulaminu.
- 10) wniósł o nakazanie przez Sąd ujawnienia w regulaminie stawki za kopię 0,09 z/str.
- 11) wniósł o unieważnienie wskazanych w pozwie zapisów §2 u.5,6,7 Regulaminu i nakazanie udostępnienia posiadanych umów z osobami trzecimi bez ograniczeń z art. 18 §3 ustawy Prawo Spółdzielcze.
- 12) w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd tego wniosku domagał się jednoznacznego stwierdzenia, że Sąd Okręgowy w Rzeszowie w uzasadnieniu postanowienia sygn.. akt VI Ga 133/12 z 30 sierpnia 2021 roku cytował nieprawdziwe brzmienie i uzasadnienia poprawek Senatu nr 8,9,10,11 końcowej fazy nowelizacji ustaw spółdzielczych z 2007 roku.
- 13) wniósł o nakazanie przez Sąd, aby trzy standardowe formy udostępniania były jasno wymienione, w jednym miejscu regulaminu, przy tymże wzmianką o bezpłatnym wglądzie oraz bezpłatnym samodzielnym kopiowaniu. Samodzielne kopiowanie to nie tylko jako fotokopie, a inne technicznie możliwe np. kserowanie lub skanowanie na swoim urządzeniu członka SM, bez dziwaczного a mylącego jak realizacyjnie w ubiegłych latach eksponowania kopii jako podstawowej formy.
- 14) wniósł o unieważnienie kwestionowanych w pozwie Zapisów Regulaminu z §3 u. 1 oraz nakazanie przez Sąd ujęcia w regulaminie cywilizowanych form składania wniosków o udostępnianie dokumentów na wniosek członka, zatem wnioski papierowe z podpisem lub skany z podpisem, lub maile z danymi adresowymi wnioskodawcy, a także poprzez e-usługi – zatem i wyrugowanie z obiegu dziwaczного formularza 1 jako obowiązkowego – co najwyżej jako przykładowy wzór wniosku – zapisy regulaminu oraz procedury powinny być zrozumiałe i proste;
- 15) złożył nowe konieczne żądanie o uznanie przez Sąd za prawidłowe jego wnioski o udostępnianie dokumentów złożone według jego istotnych treści formularza nr 1 w obu jego wersjach oraz o nakazanie ich niezwłocznej realizacji niestety spóźnionej.
- 16) złożył nowe konieczne żądanie o uznanie przez Sąd za nieobowiązujący od początku Formularz nr 1 wprowadzony do regulaminu ok. czerwca 2020 już bez dopisku z gwiazdką**niepotrzebne skreślić”.
- 17) powód zastrzegł, że: „(...)później zgłosi jeszcze inne okoliczności i wnioski do sądowego rozstrzygnięcia wynikające z kolejnych co rusz nowych, a zmiennych i niekonsekwentnych wymysłów odnośnie udostępniania dokumentów (...) J.”.
- 18) wniósł o stwierdzenie przez Sąd, iż od członka spółdzielni mieszkaniowej wykonującemu prawo do informacji nikomu nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego – wnioski członka spółdzielni nie wymagają żadnego uzasadnienia i nie ma limitu dla liczby składanych wniosków czy pism.
- 19) wniósł o orzeczenie przez Sąd zasadności wysyłania wniosków elektronicznych w czasie sytuacji nadzwyczajnych teraz np. epidemii
- 20) wniósł o nakazanie usunięcia z regulaminu zapisów § 3 u. 2 i3.
- 21) wniósł o nakazanie przez Sąd zmiany zapisu w § 3 u. 4 regulaminu przez zastąpienie wyrazu rozpatrzyć wyrazem ze statutu – wydać/ albo bardziej odpowiednim „udostępnić”, ponadto ująć tam nie tylko kopie, lecz także inne formy udostępniania na wniosek członków.
- 22) wniósł o unieważnienie ww. zapisów Statutu z § 9 u. 4,5,6.
- 23) wniósł o nakazanie opracowania zapisów statutowych zgodnych z wymogami ustawowymi i w tym zakresie.
- 24) wniósł o uznanie przez Sąd za nieważny zapisu z § 3 u. 5 Regulaminu.

25) wniósł o uznanie przez Sąd za nieważny w regulaminie zapis w §3 u. 6.

26) wniósł o unieważnienie przez Sąd zapisu w § 3 u. 7 Regulaminu, wraz z nakazaniem uwzględnienia w Regulaminie:

a) udostępniania do wglądu lub samodzielnego kopiowania:

a1/oryginałów dokumentów,

a2/w działach merytorycznych administracji lub miejscach do tego wyznaczonych.

a3/ co najmniej w terminach następujących:

- poniedziałek w godz. 10:00-17:00;

- wtorek, środa w godzinach 10:00-15:00;

- piątek w godzinach 10:00-13:00

b) wydawania już przygotowanych kopii i odpowiednio odpisów „ od ręki” w ww. biurach i terminach, a w przypadkach wymagających dłuższego czasu na ich przygotowanie – wydawanie w sekretariacie codziennie w godzinach urzędowania.

27) wniósł o uznanie przez Sąd za nieważny zapisu w §3 u.8 w odniesieniu do części ujętej przeze mnie w cytowanym w pozwie zapisie w ramce i jednocześnie nakazanie wprowadzenia poniższych zmian:

- zamiast „30 dni” wpisać „60 dni”,

- zamiast „ winien” wpisać „może”,

- dopisać: „ za nieodebrane uzgodnione z nim kopie członek ma obowiązek wniesienia opłaty”,

- usunąć fragment: „ zgodny z § 3 ust. 1 Regulaminu”.

28) wniósł o unieważnienie w całości ww. Zapisu z §4.1 Regulaminu.

29) wniósł o unieważnienie przez Sąd w całości zapisu §4.2 i 3 Regulaminu .

30) wniósł o nakazanie przez Sąd uzupełnienia w regulaminie oraz ewentualnie w Statucie i w realizacji wymogu i odpowiedniej wzmianki o udostępnianiu kopii wybranych przez członka SM stron dokumentów;

31) wniósł o nakazanie przez Sąd nadania poprawionemu formularzowi nr 1 charakteru wyłącznie przykładowego wzoru pisma, nie jako jedynie obowiązującego druku.

32) wniósł o uznanie przez Sąd za nieważny w całości załącznika nr 2 do Regulaminu z jednoczesnym nakazaniem umieszczenia prostego zwięzłego potwierdzenia udostępniania dokumentów np. na wniosku o udostępnienie lub odpowiednio na jego wydruku jeśli był elektroniczny.

33) wniósł o nakazanie przez Sąd usunięcia § 7 z Regulaminu w całości.

34) wniósł o nakazanie przez Sąd, aby w regulaminie stosować jednolite nazewnictwo odnośnie form udostępniania oraz dopisać zdanie o obowiązku udostępniania pełnych dokumentów wraz z kompletem załączników.

35) wniósł o nakazanie przez Sąd udostępniania członkom protokołów posiedzeń komisji oraz prezydium rady nadzorczej.

36) wniósł o uznanie przez Sąd za nieprawidłowe praktyki i nakazanie zarządowi udostępnienia członkom SM (...) kompletnych dokumentów wraz z załącznikami jako integralnych składowych dokumentów, w tym także np. archiwizowanych nagrań walnych zgromadzeń, protokołów posiedzeń prezydium Rady Nadzorczej oraz Komisji Rady Nadzorczej i Rad Osiedli,

37) wniósł o nakazanie przez Sąd udostępniania umów z osobami trzecimi bez ograniczeń z art. 18§3 ustawy prawo spółdzielcze.

38) wniósł łącznie o unieważnienie uchwały rady nadzorczej – regulaminu udostępniania dokumentów w SM (...) we wskazanym w pozwie zakresie oraz nakazanie korekty treści regulaminu zgodnie z podanymi w pozwie wymogami – wraz z unieważnieniem i nakazaniem korekty współwystępujących zapisów w statucie.

39) wniósł o nakazanie przez Sąd umieszczenia w regulaminie udostępniania oraz w Statucie także zapisów art. 8¹ u.3 USM.

40) wniósł o uznanie przez Sąd jako sprzeczne z ustawowym obowiązkiem dotychczasowe praktyki i nakazanie zarządowi udostępniania w części strony internetowej SM zamkniętej dla zalogowanych członków wszystkich pełnych dokumentów z katalogu art. 8¹ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,

41) wniósł o uznanie przez Sąd jako sprzeczne z ustawowym obowiązkiem dotychczasowe bardzo okrojone zakresy praktyki i nakazanie zarządowi udostępniania najlepiej w części strony internetowej SM zamkniętej dla zalogowanych członków wszystkich pełnych dokumentów z katalogu art. 8¹ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych poczynając od aktualnych i sukcesywnie wstecz z okresu co najmniej od 2007 roku:

- a) uchwały organów SM wszystkie nadal obowiązujące, w tym i archiwalne nawet sprzed 2007 roku/są takie/;
- b) Protokoły walnych zgromadzeń z ostatnich co najmniej 3 lat w tym z zachowanymi ich oficjalnymi nagraniami;
- c) Protokoły posiedzeń rady nadzorczej/ w tym prezydium i komisji/ z co najmniej 2 ostatnich kadencji;
- d) Protokoły posiedzeń zarządu z co najmniej ostatnich 3 lat;
- e) Protokoły posiedzeń rad osiedli/ w tym i komisji/ z co najmniej 2 ostatnich kadencji;
- f) Protokoły lustracji z okresu ostatnich 10 lat;
- g) termin na wykonanie obowiązku - sukcesywnie niezwłocznie tam, gdzie to możliwe, a starsze najpóźniej 6 miesięcy.

42) wniósł o unieważnienie uchwał zarządu o powołaniu pełnomocnik K. W. we wskazanym niżej zakresie oraz nakazanie odpowiedniej korekty zakresu pełnomocnictwa oraz nakazanie odpowiedniej korekty zakresu pełnomocnictwa, a także uznanie za sprzeczne z prawem członka SM odmawianie rozpatrzenia wniosków dotyczących działalności spółdzielni i nakazanie organom SM przestrzegania ustawy i statutu w tym zakresie.

43) wniósł o stwierdzenie przez Sąd, że niedopuszczalne jest, aby o realizacji praw członków SM z wymyślaniem zmiennych nowych wymagań decydował jednoosobowo pracownik administracji – jak jakiś pozaustawowy nadorgan! bez łączenia wykonywania czynności kancelaryjnych, biurowych, technicznych z decyzyjnymi odnośnie wymyślenia nowych wymogów w tych sprawach!

44) wniósł o zobowiązanie zarządu i rady nadzorczej przez Sąd do statutowego lub regulaminowego zdefiniowania pełnego katalogu spraw objętych postępowaniem wewnątrzspółdzielczym.

45) wniósł o unieważnienie przez Sąd niżej wymienionych zapisów § 8 i §11 Statutu z nakazaniem wprowadzenia zmian następujących:

a/w §8 pkt 8) wyrazy „od uchwał” zastąpić wyrazami „ od wszelkich decyzji zarządu, rad osiedli,, rady nadzorczej, oraz administracji”.

b/ w §11 u.1 zdaniu drugiemu nadać treść: „za sprawy wynikające ze stosunku członkostwa uważa się wszelkie kwestie dotyczące realizacji praw członkowskich, w których uprawniony organ lub administracja podejmuje decyzje”.

c/ dokonanie odpowiednich zmian dostosowawczych w dalszych zapisach statutu, tj. w §11 ustęp od 3 do 10 włącznie.

46) wniósł o unieważnienie w uchwale o ustanowieniu pełnomocnictwa zapisu: „ Dokonywanie czynności prawnych związanych z realizacją zadań spółdzielni wynikających z (...)” art. 8¹ USM oraz art. 18 UPS.

47) ewentualnie na wypadek braku orzeczenia o unieważnieniu ww. zapisu o pełnomocnictwie wniósł o nakazanie przez Sąd ograniczenia zakresu pełnomocnictwa do czynności wykonawczych, pomocniczych o charakterze kancelaryjno-biurowym, nie decyzyjnym prawnie – odpowiednie prawne decyzje należą do kompetencji i obowiązków zarządu i innych organów SM i mają być zgodnie z literą i duchem zapisów ustaw spółdzielczych bez doraźnej „twórczości” prawnej w spółdzielni.

48) wniósł o unieważnienie przez Sąd uchwały zarządu o rozszerzeniu zakresu pełnomocnictwa dla K. W. (2) we wskazanym niżej zakresie:

„koordynowanie rozpatrywania skarg i wniosków kierowanych przez członków spółdzielni mieszkaniowej (...) w O. do organów i komórek organizacyjnych spółdzielni oraz nakazanie przez Sąd koordynowania i odpowiednio rozpatrywania skarg i wniosków członków przez organy i komórki uprawnione zgodnie z ich kompetencjami i trybem określonym w instrukcji kancelaryjnej oraz regulaminach.

49) wniósł o uznanie za sprzeczne z prawem członka odmawianie rozpatrzenia wniosków dotyczących działalności spółdzielni i nakazanie organom SM (...) przestrzegania art. 18 § 1i §2 pkt 4 ustawy prawo spółdzielcze i §8 p.2 statutu w tym zakresie, wraz z obowiązkiem udzielenia rzeczowych odpowiedzi.

(Pismo procesowe powoda z dnia 12.01.2021 r. k. 421-424).

Kolejnym pismem procesowym również z dnia 12 stycznia 2021 roku powód ostatecznie zmodyfikował swoje roszczenia w ten sposób, że:

- 1) wyłączył z pozwu kwestie zgłoszone oddzielnie w pkt. V i przeniósł treść punktu V do punktu IV.
- 2) wyłączył z pozwu kwestie zgłoszone oddzielnie w pkt VI i przeniósł jedno do punktu II
- 3) Cofnął żądanie z punkt VII pozwu, które pierwotnie brzmiało: „ unieważnienie zapisu § 57 ust. 12 Statutu w zdaniu pozbawiającym biernego prawa wyborczego z powodu zadłużenia na kwotę wyższą niż 200 złotych”.

W załączeniu przedłożył zaktualizowaną treść pozwu w nowej uporządkowanej formie. Równocześnie powód zażądał zwrotu 600 złotych opłaty sądowej od pozwu.

(Pismo procesowe powoda z dnia 12.01.2021 k. 425-523).

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w O. wniosła o oddalenie powództwa.

Na uzasadnienie swego stanowiska pozwana wskazała, że znaczna część roszczeń powoda została w toku sprawy zrealizowana poprzez zmiany w regulaminie zgodnie z postulatami powoda, stad też orzekanie o nich stało się w znacznej mierze bezprzedmiotowe. W dalszej zaś części pozwana podniosła brak po stronie powodowej dostatecznego interesu prawnego w rozumieniu art. 189 kpc. Podniosła, że wbrew twierdzeniom powoda zaskarżone uchwały organów Spółdzielni odpowiadają wymogom ustawowym i statutowym, nie naruszają przy tym dobrych obyczajów, nie godzą w interesy spółdzielni, nie mają też na celu pokrzywdzenia jej członka. Żądania powoda zostały zgłoszone

bez zachowania terminu z art. 42§6 Pr. Spółdz., przy czym powód brał osobisty udział w Walnych Zgromadzeniach na których podejmowane były kwestionowanie przez niego decyzje – okoliczność przyznana. Ustawa prawo spółdzielcze ani ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych nie przewiduje możliwości domagania się przez członka spółdzielni nakazania uchylecia przez sąd decyzji zarządu spółdzielni, jak również nakazania pozwanej spółdzielni dokonania określonej treści zmian w statucie. W ocenie pozwanej powód w ramach swoich żądań ewentualnych nie wykazał w jaki sposób uchwały te miałyby być sprzeczne z postanowieniami Statutu, dobrymi obyczajami, godzić w interesy spółdzielni lub prowadzić do pokrzywdzenia jej członków. Odnośnie roszczenia z punktu VII wniosła o umorzenie postępowania w tym zakresie, z uwagi na jego cofnięcie przez powoda wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. Odnośnie kosztów postępowania pozwana wniosła o zasądzenie zwrotu tych kosztów, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości trzykrotności stawki minimalnej według norm przepisanych (k. 362-369).

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W punkcie I Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie żądania z punktu VII pozwu zmodyfikowanego następczo, ponieważ strona powodowa cofnęła to żądanie ze zrzeczeniem się roszczenia, jak wynika z kontekstu pisma z dnia 12 stycznia 2021 r. (k. 425-523). W konsekwencji w ocenie Sądu orzekanie w tym zakresie stało się zbędne, w związku z czym Sąd umorzył postępowanie, jak w punkcie I wyroku.

Natomiast dla porządku dalszych rozważań wskazać należy, iż okoliczności sprawy wystarczające dla wydania rozstrzygnięcia końcowego w sprawie są pomiędzy stronami bezsporne bądź niezaprzeczone i tym samym uznane przez Sąd za ustalone, jak poniżej. Niezależnie od powyższego Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w sprawie świadków (vide: zeznania świadka Ż. B. – k. 602-606, K. W. (2) – k. 596-598, jak również oparł swe rozstrzygnięcie na niekwestionowanych dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w szczególności na treści zaskarżonych uchwał, protokołów posiedzeń, treści Statutu i Regulaminu (m.in. k. 370-374, 375-380, 381, 382-382v,).

Bezspornym w realiach sprawy jest to, że: regulaminy w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) uchwalane są przez Radę Nadzorczą, na wniosek Zarządu Spółdzielni.

Dnia 7 czerwca 2019 roku Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) uchwaliło zmiany do Statutu, wprowadzając min. zapis, że: „ Rada Nadzorcza w drodze regulaminu może określić szczegółowe zasady udostępniania dokumentów przez Spółdzielnię” . Statut przyjęto jednogłośnie – 164 głosy „za”.

W dniu 17 grudnia 2019 roku odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej podczas którego podjętą uchwałę nr 29/2019 w przedmiocie powołania S. M. na członka Zarządu z jednoczesnym powierzeniem funkcji wiceprezesa ds. inwestycji i remontów.(k. 370-374, 382-382v.).

Dnia 25 lutego 2020 roku Rada Nadzorcza uchwaliła Regulamin udostępniania dokumentów członkom Spółdzielni – (k. 375-380).

Dnia 23 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza wprowadziła zmiany do Regulaminu m.in. w załączniku nr 1 stanowiącym formularz Wniosku wykreślono zapis „* niepotrzebne skreślić”.

Dnia 30 marca 2021 roku Rada Nadzorcza wprowadziła zmiany do Regulaminu m.in. w załączniku nr 1 stanowiącym formularz Wniosku usunięto oznaczenia Dz. U. jego zmiany, ostatnie teksty jednolite oraz zobowiązanie do osobistego odbioru dokumentów.

Powód brał osobisty udział w Walnych Zgromadzeniach na których podejmowane były kwestionowanie przez niego decyzje – okoliczność przyznana przez powoda.

Bezspornym jest, również to, że powód A. C. jest członkiem pozwanej spółdzielni legitymowanym do ubiegania się o odpisy i kopie dokumentów na podstawie art. 8/1/ uosm, tak jak bezspornym jest, że o owo udostępnienie od kilkunastu lat się ubiegał i ubiega się nadal.

Bezspornym jest także to, że powód w 2015 roku wysłał przeszło 150 email do pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...). W 2016 roku przeszło 200 email, w 2017 roku przeszło 240 emaili, w 2018 roku przeszło 250 emaili, w 2019 roku przeszło 250 emaili, 2020 roku przeszło 400 pism (w tym emaili z zawartością wniosków), do dnia 31 października 2020 roku przeszło 340 pism (w tym emaili z zawartością wniosków). Wymieniony wysłał pisma głównie drogą poczty elektronicznej o różnych porach dnia i nocy. Jednego dnia potrafił złożyć kilkanaście mail, a następnego dnia kolejne. Częstotliwość oraz zakres żądań spowodowało, że wobec niemożności nadążenia z rozpatrywaniem pism i wniosków, Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej J. wystąpił do Rady Nadzorczej Spółdzielni o zwiększenie zatrudnienia.

Bezspornym jest także to, że przed uchwaleniem przez Radę Nadzorczą przedmiotowego Regulaminu udostępnianie dokumentów było utrudnione, ponieważ powód nie stosował się do zapisów statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 21 listopada 2019 roku i nie składał wniosków w formie pisemnej z własnoręcznym podpisem, dodatkowo o treści rozbudowanej oraz trudnej do odczytania i sprecyzowania.

Bezspornym jest wreszcie to, że części wniosków powoda nie zostało dotychczas rozpatrzonych ponieważ wnioski te zostały złożone w formie elektronicznej (poprzez pocztę email) i nie zawierały własnoręcznego podpisu powoda bądź też były składane z pominięciem formularza.

Bezspornym jest także to, że aktualnie powód składa w większości wnioski o udostępnianie dokumentów na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do Regulaminu, które są realizowane. M. in. w okresie od lipca do października 2021 r. pozwana udostępniła powodowi przeszło 400 stron dokumentów, w tym wielostronicowych protokołów Zarządu, Rady Nadzorczej, umów, faktur, sprawozdań.

Bezspornym jest, że przedmiotowy regulamin znajduje się na stronie internetowej Spółdzielni, natomiast w zakładce formularze do pobrania – znajduje się formularz Wniosku.

Bezspornym jest, że od 28 sierpnia 2017 roku do chwili obecnej wniosek powoda ze strony pozwanej rozpatruje głównie świadek K. W. (2).

Powyższe obrazuje zresztą całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym dołączona do pozwu, pism powoda z dnia 12 stycznia 2021 r. oraz odpowiedzi na pozew - dokumentacja w postaci licznej korespondencji pomiędzy stronami, jak również zeznania świadków K. W. (2) – k. 596-598, oraz Ż. B. – k. 602-606, którym Sąd dał wiarę, albowiem korespondują one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Zgodnie z art. 32 § 1. ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze Dz.U.2021.648 t.j. Statut może stanowić, że w określonych w nim sprawach między członkiem a spółdzielnią, członkowi przysługuje prawo odwołania się od uchwały organu spółdzielni do innego wskazanego w statucie organu spółdzielni w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym. W tym wypadku statut powinien określać zasady i tryb postępowania wewnątrzspółdzielczego, a w szczególności terminy wniesienia i rozpatrzenia odwołania. Z kolei zgodnie z § 2 tego przepisu w wypadku wniesienia przez członka odwołania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym bieg przedawnienia i terminów zawitych ulega zawieszeniu do dnia zakończenia tego postępowania, jednakże przez okres nie dłuższy niż rok od dnia, w którym organ odwoławczy powinien rozpatrzyć odwołanie. Natomiast zgodnie z § 3 tego przepisu postanowienia statutu o postępowaniu wewnątrzspółdzielczym nie mogą ograniczać dochodzenia przez członków ich praw na drodze sądowej. W wypadku zaskarżenia przez członka uchwały w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym i sądowym, postępowanie wewnątrzspółdzielcze ulega umorzeniu.

Z kolei zgodnie z art. 18 § 3 ustawy prawo spółdzielcze Spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni i przez to wyrządzi

spółdzielni znaczną szkodę. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie. Członek, któremu odmówiono wglądu do umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia tych umów. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia członkowi odmowy na piśmie. W przypadku odmowy doręczonej z wykorzystaniem usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego do ustalenia dnia doręczenia stosuje się przepis art. 42 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

Zgodnie z art. 42§ 1. ustawy Pr. spółdzielcze uchwały walnego zgromadzenia obowiązują wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkie jej organy. Zgodnie z § 2.

Uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. Zgodnie § 3 tego przepisu Uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Zgodnie z art. 42 § 4. Ustawy każdy członek spółdzielni lub zarząd może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały. Jednakże prawo zaskarżenia uchwały w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka przysługuje wyłącznie członkowi wykluczonemu albo wykreślonemu. Zgodnie § 6. Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia powinno być wniesione w ciągu sześciu tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia, jeżeli zaś powództwo wnosi członek nieobecny na walnym zgromadzeniu na skutek jego wadliwego zwołania - w ciągu sześciu tygodni od dnia powzięcia wiadomości przez tego członka o uchwale, nie później jednak niż przed upływem roku od dnia odbycia walnego zgromadzenia. Zgodnie z § 7. Jeżeli ustawa lub statut wymagają zawiadomienia członka o uchwale, termin sześciotygodniowy wskazany w § 6 biegnie od dnia tego zawiadomienia dokonanego w sposób wskazany w statucie. Zgodnie z § 8. Sąd może nie uwzględnić upływu terminu, o którym mowa w § 6, jeżeli utrzymanie uchwały walnego zgromadzenia w mocy wywołałoby dla członka szczególnie dotkliwe skutki, a opóźnienie w zaskarżeniu tej uchwały jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne. Zgodnie z § 9.

orzeczenie sądu ustalające nieistnienie albo nieważność uchwały walnego zgromadzenia bądź uchylające uchwałę ma moc prawną względem wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkich jej organów.

W sprawie pozwana wskazała, że znaczna część roszczeń powoda została w toku sprawy zrealizowana poprzez zmiany w regulaminie zgodnie z postulatami powoda, stad też orzekanie o nich stało się w znacznej mierze bezprzedmiotowe. W dalszej zaś części pozwana podniosła brak po stronie powodowej dostatecznego interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c.

Nie ulega nadto wątpliwości, że z dniem 18.04.2020 r., weszły w życie przepisy art. 36 § 9-13 ustawy z dnia 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze (pr. społ.), zgodnie z którymi w czasie wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, o których mowa w ustawie z dnia 5.12.2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, zarząd lub rada nadzorcza spółdzielni otrzymała upoważnienie do zarządzenia podjęcia określonej uchwały przez walne zgromadzenie na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość – niezależnie od postanowień statutu (§ 9, § 12 i § 13 – k. 381). Uchwała mogła zostać podjęta w taki sposób, jeżeli wszyscy członkowie zostali zawiadomieni o głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, a nadto mogła być również wynikiem głosów częściowo oddanych na piśmie lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, przy czym do obliczenia kworum należało uwzględnić członków uczestniczących w głosowaniu w taki właśnie sposób (§ 10 i § 11 – k. 381).

Dostrzec przy tym trzeba, że zmianie art. 36 pr. spółdz. nie towarzyszyła zmiana przepisów art. 8³ ustawy z dnia 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (u.s.m.), która to ustawa stanowi regulację szczególną względem prawa spółdzielczego i w art. 8³ zawiera odrębne uregulowania dotyczące funkcjonowania walnego zgromadzenia spółdzielni mieszkaniowej, w tym ich zwoływania oraz podejmowania uchwał.

W tym stanie rzeczy, skoro zaskarżone decyzje zostały rzeczywiście podjęte, niezależnie od tego w jakiej konkretnie formie (uchwały, postanowienia, czy decyzji) i w jaki sposób została ogłoszona, do rozważenia pozostawało, czy powód ma interes prawny w domaganiu się stwierdzenia ich nieważności, a w przypadku pozytywnego ustalenia w tym

zakresie, czy decyzje (uchwały) organów spółdzielni w tym Zgromadzenia Walnego, Zarządu, bądź Rady Nadzorczej pozwanej są nieważne.

Zgodnie z art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.) można domagać się ustalenia stosunku prawnego lub prawa, jeżeli strona ma w tym interes prawny, tj. obiektywną potrzebę usunięcia wątpliwości lub niepewności co do istnienia lub charakteru prawa lub stosunku prawnego. Dotyczy to również ustalenia faktów, z których istnieniem lub nieistnieniem łączą się określone skutki prawne. „Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw” (por. wyrok SN z 15.03.2002 r. - II CKN 919/99).

Oznacza to, że strona występująca z żądaniem ustalenia powinna wykazać, że ma potrzebę „uzyskania wyroku odpowiedniej treści, wywołaną rzeczywistym naruszeniem albo zagrożeniem określonej sfery prawnej. Musi to być jednak potrzeba obiektywna w świetle obowiązujących przepisów, tj. rzeczywistość istniejąca i uzasadniona, a nie tylko wynikająca z subiektywnego zapatrywania strony, które nie decyduje o prawnym charakterze interesu” (por. wyrok SN z 8.05.2002 r. - V CKN 29/00, wyrok SN z 28.11.2002 r. - II CKN 1047/00).

Innymi słowy mówiąc, zgodnie z art. 189 k.p.c. powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Wykazanie zaś istnienia drugiej z tych przesłanek decyduje o kwestii zasadności powództwa (por. uchwała SN z dnia 19 listopada 1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997 r., nr 4, poz. 35).

W doktrynie pierwsza z wymienionych przesłanek merytorycznych określana jest też jako przesłanka skuteczności, druga zaś jako przesłanka zasadności powództwa.

Dopiero dowiedzenie przez powoda interesu prawnego otwiera zatem sądowi drogę do badania prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje, bądź nie istnieje, zatem w niniejszej sprawie badania, czy kwestionowana przez powoda decyzja organu Spółdzielni jest nieważna, czy wobec członków pozwanej spółdzielni bezskuteczna.

Istnienie interesu prawnego podlega ocenie według stanu na dzień orzekania, przy czym musi on być nie tylko skonkretyzowany, ale i wykazany.

Przyjmuje się również, że interesu w wytoczeniu powództwa o ustalenie nie ma, jeżeli swój cel strona może osiągnąć formułując inne, w szczególności dalej idące żądanie, które będzie czynić zadość jej potrzebom. Powództwo bowiem o ustalenie nie może zmierzać do uzyskania dowodów, które miałyby być wykorzystane w innym postępowaniu. (tak wyrok SN z 23 02 1999 r - I PKN 597/97- OSNP 2000/8/301).

Interes prawny występuje wówczas, gdy istnieje niepewność prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych, którą jest w stanie usunąć wyrok sądu. Uprawomocnienie się tego wyroku, definitywnie ma zakończyć istniejący spór lub prewencyjnie zapobiec powstaniu takiego sporu w przyszłości. Członkowie spółdzielni mają prawo dochodzenia na drodze sądowej ich praw - w związku z wydanymi przez organy spółdzielni uchwałami (art. 32 § 1-3 ustawy Prawo spółdzielcze). Interes prawny nie istnieje natomiast, gdy możliwe jest na podstawie odrębnych przepisów, wytoczenie powództwa o uchylenie uchwały niezgodnej z przepisami prawa (por wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 stycznia 2008r, I ACa 1618/05 LEX nr 189373).

Oczywistym jest przy tym, że decyzje organów spółdzielni mieszkaniowej mogą być przedmiotem kontroli w trybie art. 189 k.p.c. pod kątem ich istnienia, nieistnienia, ważności lub nieważności, gdyż nie dotyczy ich regulacja z art. 42 pr. spółdz., która odnosi się wyłącznie do zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia.

Niemniej, warunkiem takiej kontroli jest wykazanie interesu prawnego strony w jej przeprowadzeniu.

W niniejszej sprawie powód w celu wykazania swojego interesu prawnego powołał się jedynie na to, że jest członkiem pozwanej Spółdzielni. W żaden konkretny sposób nie uargumentował jednak, w jaki sposób zaskarżone decyzje (uchwały) organów pozwanej rzeczywiście stwarzają zagrożenie lub naruszają sferę jego interesów prawnie chronionych.

Jak już wyjaśniono powyżej, powód nie wykazał, w jakiej konkretnie sferze prawnie chronionej upatruje zagrożenia lub naruszenia wskutek podjęcia zaskarżonych decyzji (uchwał). Jak wynika z protokołu głosowań w planowanym zakresie przedmiotowe uchwały zostały podjęte. Okoliczności tej nie zmieni ewentualne stwierdzenie, że wskazane decyzje organów Spółdzielni są nieważne, gdyż wyrok w tym zakresie nie będzie podlegał żadnemu wykonaniu i będzie miał charakter wyłącznie deklaratoryjny. W żaden zatem uchwytny sposób wyrok – nawet potencjalnie korzystny dla powoda - nie wpłynie na jego sytuację prawną jako członka pozwanej spółdzielni, w szczególności w kontekście uchwał podjętych w sposób wynikający z zaskarżonych decyzji (uchwał).

Dostrzec przy tym należy, że uchwały walnego zgromadzenia podlegają możliwości zaskarżenia z przyczyn i w trybie przewidzianym w art. 42 pr. spółdz., a prawo wytoczenia takiego powództwa przysługuje każdemu członkowi spółdzielni (art. 42 § 4 pr. spółdz.), co tym bardziej wskazuje, że nie ma uzasadnionego interesu prawnego w żądaniu powoda.

W realiach niniejszej sprawy powód ma niewątpliwie interes subiektywny w swoim rozumianej ochronie swoich praw i obowiązków, lecz mając na uwadze ilość spraw, które z jego powództw zawisły, tak przed Sądem Rejonowym, jak i Okręgowym w O., nie zmierza on niniejszym powództwem do zapobiegania sporów w przyszłości i usunięcia niepewności prawa lub stosunku prawnego, a raczej do ich eskalacji wobec pozwanej.

Powództwo o ustalenie co do zasady nie stanowi bowiem uniwersalnego instrumentu dla ustanowienia wszelkich warunków brzegowych regulujących zakres i rozmiar roszczeń powoda, które mogą, choć nie muszą powstać w przyszłości na tle różnych sytuacji, działań i zaniechań, tym bardziej, iż wkraczałyby to w sposób jak się wydaje niedopuszczalny, bowiem w materię autonomii i wewnątrzorganizacyjnej samorządności spółdzielni jako samodzielnego podmiotu prawa.

Z powyższych względów, nie znajdując na gruncie sprawy przesłanek z art. 189 k.p.c. Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie, jak w punkcie II wyroku.

Marginalnie należy przy tym wskazać, że nawet w razie hipotetycznego podzielenia stanowiska powoda o istnieniu jego interesu prawnego, w wytoczeniu przedmiotowego powództwa, co do zasady na aprobatę zasługuje stanowisko strony pozwanej wyrażone w odpowiedzi na pozew. W szczególności w istocie wbrew twierdzeniom powoda zaskarżone uchwały organów Spółdzielni odpowiadają wymogom ustawowym i statutowym, nie naruszają przy tym dobrych obyczajów, nie godzą w interesy spółdzielni, nie mają też na celu pokrzywdzenia jej członka. Żądania powoda zostały zgłoszone bez zachowania terminu z art. 42§6 Pr. Spółdz., przy czym w istocie w świetle ujawnionego materiału dowodowego powód brał osobisty udział w Walnych Zgromadzeniach, na których podejmowane były kwestionowanie przez niego decyzje – okoliczność przyznana przez powoda. Rację ma również pozwana podkreślając, że ustawa prawo spółdzielcze ani ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych nie przewiduje możliwości domagania się przez członka spółdzielni nakazania uchylenia przez sąd decyzji zarządu spółdzielni, jak również nakazania pozwanej spółdzielni dokonania określonej treści zmian w statucie, co skutkowało w realiach sprawy oddaleniem roszczeń ewentualnych powoda. W istocie również powód w ramach swoich żądań ewentualnych nie wykazał w jaki sposób uchwały te miałyby być sprzeczne z postanowieniami Statutu, dobrymi obyczajami, godzić w interesy spółdzielni lub prowadzić do pokrzywdzenia jej członków.

Na marginesie tylko należy zaznaczyć, iż w systemie prawa cywilnego nie istnieje instytucja eliminowania, (czy tym bardziej „wyrugowania”) uchwał, czy określonych stanów prawnych z obrotu prawnego, albowiem jest ona

właściwa dla prawa administracyjnego, które przewiduje eliminowanie z obrotu prawnego decyzji administracyjnych niezgodnych z prawem.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 102 k.p.c. mając na uwadze fakt, że powód wnosząc przedmiotowe powództwo mógł być do pewnego stopnia subiektywnie przekonany o swej racji, zważywszy na różnorodność, czy brak ściśle ugruntowanej praktyki w odniesieniu m.in. do udostępniania dokumentów w spółdzielniach.